

*Pregledni članak/
Review paper*

Prihvaćeno: 1.12.2017.

Lorena Lazarić

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Jurja Dobrile, Pula
lorena.lazaric@gmail.com

Sanja Vičević Ivanović

Greenfield Community School, Dubai
sanjavicevic@gmail.com

O PITANJU TEORIJSKE (NE)UTEMELJENOSTI STRATEGIJA UČENJA JEZIKA

Sažetak: *Znanstveno-istraživačko bavljenje strategijama učenja jezika, sporadično u 1970-im i 1980-im godinama, doživjelo je svoj vrhunac krajem 20. stoljeća, no od tada je znanstveni interes za ovo područje ponovno oslabio. Zatišje se može pripisati brojnim teorijskim i definicijskim nejasnoćama. S druge strane, nekadašnje zanimanje praktičara za strategije učenja jezika ni danas ne opada. Stoga ovaj rad tematizira teorijsku podlogu strategija učenja jezika kao osnovnu pretpostavku za njihovo znanstveno utemeljeno istraživanje u nastavnoj praksi stranih jezika. U prvom se dijelu rada uvidom u odabrane modele strategija učenja jezika analizira mogućnost stvaranja čvrstoga teorijskog polazišta, dok se u drugom dijelu problematizira njihovo terminološko i definicijsko određenje. Elaboriranjem ključnih problema nastoji se ukazati na nužnost njihova intra- i interdisciplinarnoga rješavanja kako bi empirijsko istraživanje imalo teorijsku podlogu te ponudilo znanstveno utemeljene pedagoške implikacije.*

Ključne riječi: *definicija strategija učenja jezika, samoregulirano učenje, teorijska objašnjenja strategija učenja jezika*

1. Uvod

Iako je uobičajeno služiti se strategijama učenja jezika, njihovo znanstveno-istraživačko proučavanje u okviru dvaju srodnih znanstvenih područja, ovladavanja inim jezikom (OVIJ-a) i glotodidaktike¹, započinje tek u 1970-im i 1980-im godinama (Oxford, 1990: 1). Od tada do danas u dinamici razvoja teorijsko-empirijskoga ispitivanja strategija učenja jezika možemo razlikovati tri razdoblja.

Prvo razdoblje, prije devedesetih godina 20. stoljeća, obilježili su začeci interesa znanstvenika za ovo područje. U tom periodu istraživanjem uspješnoga učenika inoga jezika (engl. *good language learner*) Rubin (1975) i Stern (1975) s glotodidaktičkoga aspekta nastoje utvrditi strategije učenja jezika uspješnih učenika, dok sa

1 Disciplina ovladavanja inim jezikom bavi se unutarnjim procesima tijekom ovladavanja inim jezikom, a glotodidaktika problematikom poučavanja inoga jezika (Medved-Krajnović, 2010: 22).

stajališta OVIJ-a Selinker (1972: 218–221) počinje promatrati ulogu strategija učenja jezika u izgradnji međujezika.

U drugome razdoblju, odnosno devedesetim godinama 20. stoljeća, objavljiva- nje triju publikacija, O'Malley i Chamot (1990), Oxford (1990) te Wenden (1998), otvorilo je put eksploziji znanstvenoga interesa za strategije učenja jezika. Među- tim, nastojanja znanstvenika na ovome mladom području nisu generirala opće- prihvaćenu teorijsku podlogu za određivanje i opisivanje strategija učenja jezika (Ellis, 1994: 558). Među akutne probleme ubrajaju se nejasno terminološko i defi- nicijsko određenje u odnosu na srodne pojmove, različiti kriteriji usustavljanja te posljedično neujednačene klasifikacije (Oxford i Cohen, 1992: 3). Sukladno tome podijeljena mišljenja znanstvenika oko njihova dugoročnoga doprinosa učenju i razvoju jezične kompetencije (Macaro, 2006: 325) očekivani su odraz teorijske ne- dorečenosti. Stoga do kraja 20. stoljeća područje strategija učenja jezika gubi na vitalnosti (Dörnyei i Skehan, 2005: 2).

U trećem razdoblju, na početku 21. stoljeća, neki autori, kao npr. Dörnyei (2005: 170, 191–192), Dörnyei i Skehan (2005: 16) te Oxford (2013: 12), repozicioniranjem strategija učenja jezika u kontekstu samoreguliranoga učenja nastoje pronaći nove putove u rješavanju starih teorijskih problema. S druge strane, prijelaz iz 20. u 21. stoljeće obilježio je porast interesa nastavne prakse za strategijama učenja jezika u vidu vještina „učiti kako učiti” (Wong i Nunan, 2011: 144) čime je pred znanstvenike postavljen zahtjev za intenzivnijim znanstveno-istraživačkim bavljenjem strategija- ma učenja jezika.

Cjeloživotno je učenje jedna od temeljnih odgojno-obrazovnih smjernica u Euro- pi (European Commission 1995: 5; 2001: 3–4; 2010: 17) i Hrvatskoj (Ured za strate- giju razvitka Republike Hrvatske, 2001: 6; Ministarstvo znanosti obrazovanja i špor- ta, 2005: 12; Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta, 2012: 4; Hrvatski sabor, 2014: uvod). Osnovna su pretpostavka cjeloživotnoga učenja vještine „učiti kako učiti” pri čemu strategije učenja jezika igraju značajnu ulogu. Polazeći od važnosti donošenja znanstveno utemeljenih pedagoških implikacija za praktičnu primjenu strategija učenja jezika ovaj rad donosi kritički pregled odabranih teorijskih objaš- njenja, potom terminoloških i definicijskih tumačenja te predlaže širi intra- i inter- disciplinarni pristup u pronalaženju odgovarajućega teorijskog modela (ili više njih) i tumačenja ovoga pojma.

2. Teorijska objašnjenja strategija učenja jezika

Ovaj podnaslov donosi kritički pregled teorijskih kretanja na primjeru oda- branih teorijskih modela strategija učenja jezika unutar dvaju srodnih znastve- no-istraživačkih usmjerenja, glotodidaktike i OVIJ-a, i unutar triju razdoblja u razvoju područja strategija učenja jezika, period prije 1990-ih, tijekom i nakon njih (Tablica 1.).

Tablica 1. Vodeći teorijski modeli strategija učenja jezika s obzirom na disciplinu i razdoblje nastanka

	Teorijski modeli strategija učenja jezika s aspekta OVIJ-a	Teorijski modeli strategija učenja jezika s aspekta glotodidaktike
Teorijski modeli strategija učenja jezika prije 1990-ih	Teorija o međujeziku (Selinker, 1972) Model OVIJ-a (Bialystok, 1979)	Model učenika i učenja inoga jezika (Naiman i sur., 1978)
Teorijski modeli strategija učenja jezika u 1990-ima	Strategija učenja jezika u okviru teorije prilagodljive kontrole mišljenja (O'Malley i Chamot, 1990) Model OVIJ-a (Ellis, 1994)	Model učenja inoga jezika (Abraham i Vann, 1987) Društveno-psihološki model uporabe strategija (MacIntyre, 1994)
Teorijski modeli strategija učenja jezika nakon 1990-ih	Model samoregulacije (Tseng, Dörnyei i Schmitt, 2006)	Model strateške samoregulacije (Oxford, 2013)

Tijekom sedamdesetih i osamdesetih godina 20. stoljeća strategije učenja jezika rijetko su u fokusu teorijskih objašnjenja OVIJ-a. Početni impuls teorijskom razmatranju strategija učenja jezika kao alata za svjesno upravljanje vlastitim učenjem dala je *teorija o međujeziku* (Pavičić Takač, 2008: 32) jer je Selinker (1972: 215) uključio strategije učenja jezika među relevantne procese izgradnje međujezika. Pionirske korake u dodijeljivanju značajnoga mjesta strategijama učenja jezika učinila je Bialystok svojim *modelom ovladavanja inim jezikom* (O'Malley i sur., 1985: 559; Pavičić Takač, 2008: 32). Naime, Bialystok (1979: 258) u svome teorijskom konceptu razlikuje strategije koje olakšavaju učenje jezika, nazvane funkcionalnom praksom (engl. *functional practice*) i formalnom praksom (engl. *formal practice*), te strategije koje olakšavaju njegovu uporabu, nazvane praćenjem (engl. *monitoring*) i zaključivanjem (engl. *inferencing*). Spomenute strategije učenje jezika imaju presudnu važnost u povezivanju procesa OVIJ-a.

Strategije učenja jezika rijetko su i u žarištu glotodidaktičkih teorijskih modela. Pozornost im počinju obračati Rubin (1975) i Stern (1975) u okviru tematiziranja uspješnoga učenika inoga jezika. U središtu je interesa mogućnost poučavanja strategijama učenja (Bialystok i Fröhlich, 1978: 334) kojima se služi uspješan učenik inoga jezika (Cohen, 1977: XIX; Reiss, 1981: 127) i koje često i dosljedno rabi u procesu učenja (Stern, 1986: 411). U tom je kontekstu nastao *model učenika i učenja inoga jezika* (engl. *model of the second language learner and language learning*) Naimana i sur. (1978: 3, 8) koji uključuje šest sastavnica: učenika (engl. *learner*), okolinu (engl. *context*), neformalnu izloženost inome jeziku (engl. *L2 environment*), nastavu (engl. *teaching*), ishode učenja (engl. *learning outcome*) i učenje (engl. *learning*) utemeljeno na nesvjesnim procesima, svjesnim strategijama i tehnikama.

Taj je model polazištem mnogih kasnijih teorijskih koncepata kao npr. Skehanova

(1989: 119) *okvira za istraživanje učenja jezika* (engl. *framework for research on language learning*) nastaloga u kontekstu individualnih učenikovih razlika ili Sternova (1986: 338) *okvira za istraživanje učenja inoga jezika* (engl. *framework for examination of second language learning*) u kojem se sintetiziraju glavni koncepti različitih modela OVIJ-a.

Izdvojena teorijska objašnjenja u razdoblju prije devedesetih godina 20. stoljeća početak su znanstvenoga interesa za istraživanje strategija učenja jezika. Sa stajališta OVIJ-a promatra se uloga strategija u procesu učenja, dok se s gledišta glotodidaktike nastoji utvrditi njihova važnost u (uspješnu) upravljanju vlastitim učenjem na primjeru uspješnoga učenika inoga jezika. Zanimanje za strategije učenja jezika ostaje međutim skromno sve do njihova učestalijega uključivanja u teorijske modele učenja i usvajanja jezika početkom devedesetih godina 20. stoljeća (Green i Oxford, 1995: 262).

U 1990-ima plodno tlo za elaboriranje strategija učenja jezika predstavlja kognitivistička teorija (Macaro, 2001: 22; Wenden, 2002: 35; Harris i Grenfell, 2004: 120) u čijem su fokusu kognitivni procesi učenja (Schunk, 2012: 279). Stoga su za strategije učenja jezika relevantne spoznaje psiholingvističkih teorija usredotočenih na proces obrade inojezičnih informacija (usp. Anderson, 1983; McLaughlin, Rossman i McLeod, 1983) prema kojima je OVIJ identičan ovladavanju bilo kojom drugom složenom kognitivnom vještinom (Medved Krajnović, 2010: 62). Poput OVIJ-a, i strategije učenja jezika poimaju se kao složene kognitivne vještine pa O'Malley i Chamot (1990: 85) u svome promišljanju o strategijama učenja jezika razlikuju dvije razine služenja strategijama učenja jezika: početno, na razini deklarativnoga znanja, kada ih je učenik svjestan i završno, kada se počinju odvijati automatski i učenik ih više nije svjestan. To je u skladu s Andersonovom (1983: IX, 34) *teorijom prilagodljive kontrole mišljenja* (engl. *adaptive control of thought theory*) prema kojoj se napredovanje u određenoj vještini odvija njenim prijelazom iz deklarativnoga u proceduralno znanje kroz proces proceduralizacije (engl. *proceduralization*) te automatizacije (engl. *automatization*).

Strategije učenja jezika uobičajeno su se isticale kao individualne razlike u procesu OVIJ-a (usp. Ellis, 1997: 73; Dörnyei, 2005: 162)² pa valja spomenuti Ellisov (1994: 530) *model usvajanja inoga jezika* (engl. *second language acquisition model*) kao primjer proučavanja međuodnosa individualnih učenikovih razlika (engl. *individual learner differences*), okruženja i društvenih čimbenika (engl. *situational and social factors*) te ishoda u učenju (engl. *learning outcomes*) i učenikova izbora vrste i količine strategija učenja jezika (engl. *learner's choice of learning strategies*).

U glotodidaktici, nastavljajući započetu znanstveno-istraživačku tradiciju analize uspješnoga učenika inoga jezika, fokus se proširuje na ispitivanje strategija učenja jezika neuspješnoga učenika inoga jezika (Vann i Abraham, 1990: 177). Abraham i Vann (1987: 97) u svome *modelu učenja inoga jezika* (engl. *second language learning model*) promatraju kako se različiti čimbenici iz osobne pozadine (engl.

2 U recentnijim publikacijama (usp. Cook, 2008: 151; Ushioda, 2011: 12) strategije učenja jezika se više ne ubrajaju u individualne razlike.

background factors) i okolišni čimbenici (engl. *environmental factors*) odražavaju na služenje strategijama učenja jezika (engl. *strategies*).

Kao novo strujanje u glotodidaktičkim krugovima valja istaknuti promišljanje strategija učenja jezika u samostalnim teorijskim konceptima. Tako MacIntyre (1994: 190–192) temelji svoj *društveno-psihološki model uporabe strategija* (engl. *social psychological model of strategy use*) na služenju strategijama učenja jezika oblikovanom društvenim i psihološkim utjecajima (engl. *social psychological influences*) koje pokreće komunikacijski zahtjev postavljen pred učenika (engl. *communicative demand*) ili učenikovo nastojanje u postizanju određenoga cilja (engl. *goal*), a preduvjet za njihovu upotrebu je učenikova osviještenost o potrebi služenja odgovarajućom strategijom učenja jezika (engl. *awareness of an appropriate strategy*). Osim toga, učenik mora imati razlog za uporabu određene strategije učenja (engl. *reason to use the strategy*), no jednako tako ne smije imati razlog za nerabljenje strategije učenja jezika (engl. *reason not to use strategy*). U konačnici, važna je povratna informacija o rabljenoj strategiji učenja jezika (engl. *strategy used*), što će rezultirati uspješnom daljnjom uporabom strategije učenja jezika (engl. *success*).

Ukratko, intenzivno bavljenje strategijama učenja jezika u 1990-ima obilježeno je potragom za njihovom čvršćom teorijskom podlogom. Nastavljaju se tendencije započete u prethodnome periodu, npr. istraživanje strategija učenja jezika s gledišta individualnih razlika ili s aspekta uspješnoga učenika inoga jezika. U psiholingvističkom okviru OVII-a učinjen je iskorak k interdisciplinarnome sagledavanju strategija učenja jezika, a u začecima je i glotodidaktičko oblikovanje samostalnih teorijskih modela strategija učenja jezika. Ipak, intenzivna teorijska nastojanja do kraja 20. stoljeća nisu urodila općeprihvaćenom teorijskom osnovom.

Smjerovi u teorijskome shvaćanju, prepoznatljiviji na počecima interesa za strategije učenja jezika te u 1990-ima, dalje se razvijaju i nakon 1990-ih, što rezultira ispreplitanjem spoznaja s područja OVII-a i glotodidaktike. S aspekta učenikovih individualnih razlika, u okviru kognitivističke teorije, prema Skehanu (2001: 268), učenje stranoga jezika oblikuju preferirani osjetilni kanal primanja informacija (engl. *modality preference*), sklonost stranome jeziku (engl. *foreign language aptitude*), stil učenja (engl. *learning style*) i strategije učenja (engl. *learning strategies*). Razvijaju se novi samostalni modeli strategija učenja jezika kao npr. Macarov (2006: 326–327, 332) *kognitivni okvir za učenikove strategije* (engl. *cognitive framework for learner strategies*) u kojemu su strategije učenja jezika smještene u radno pamćenje, a obilježavaju ih cilj (engl. *goal*), situacija (engl. *situation*) i mentalno djelovanje (engl. *mental action*). Učestalost u služenju strategijama učenja jezika ne uvjetuje uspjeh u učenju, već mogućnost usklađivanja strategija učenja jezika koje učenik ima na raspolaganju.

Budući da su na brojna pitanja o prirodi strategija učenja jezika, i unutar OVII-u i unutar glotodidaktike, ponuđeni tek djelomični odgovori, Dörnyei i Skehan (2005: 16) napuštaju dotadašnji teorijski nedorečen pojam strategija učenja jezika i uvode teorijski utemeljeniji pojam samoreguliranoga učenja (engl. *self-regulatory learning*), preuzet iz edukacijske psihologije. Njime se daje širi uvid u niz integriranih i međusobno povezanih mikroprocesa, među kojima su i strategije učenja jezika

(Dörnyei, 2005: 192). Prve korake u integriranju samoregulacije u OVIJ učinili su Tseng, Dörnyei i Schmitt (2006: 79, 85–86). Oni su uz pomoć svojega *modela samoregulacije* (engl. *model of the self-regulatory system*), sastavljenoga od pet faktora, pokušali utvrditi razlike između učenika koji samoreguliraju svoje učenje i učenika koji nisu aktivni u procesu učenja. Riječ je o kontroliranju predanosti cilju (engl. *commitment control*), metakognicije (engl. *metacognitive control*), zamora (engl. *satiating control*), emocija (engl. *emotion control*) i utjecaja okoline (engl. *environmental control*). Tih je pet čimbenika usko povezano s Dörnyeijevih (2001: 110) pet strategija samomotivacije (engl. *self-motivating strategies*). Ipak, prekretnicu na području strategija učenja jezika mogao bi označiti trodimenzionalni *model strateške samoregulacije u učenju jezika* (engl. *strategic self-regulation model of language learning*) Rebecce Oxford (2013: 43, 61, 85) utemeljen na kognitivnoj (engl. *cognitive*), afektivnoj (engl. *affective*), društveno-kulturnoj i interaktivnoj dimenziji (engl. *sociocultural-interactive*) samoreguliranoga učenja. Naime, Oxford (2013) je, kao jedna od vodećih ličnosti u proučavanju strategija učenja jezika u devedesetim godinama, ovim modelom potvrdila vjerodostojnost novoga trenda na području strategija učenja jezika. Međutim, uvođenje pojma samoreguliranoga učenja nailazi na otpore (Rose, 2012: 137), što čini neizvjesnim ishod trenutnih rasprava o strategijama učenja jezika u znanstvenim krugovima.

Nakon devedesetih godina 20. stoljeća, usprkos integriranju znanja s područja OVIJ-a i glotodidaktike koje je svakako pridonijelo boljemu shvaćanju strategija učenja jezika, teorijski koncepti još uvijek ne daju potpune odgovore o ovome fenomenu. Doduše, psihološke spoznaje u vidu samoreguliranoga učenja, kao jedne od mogućnosti za stvaranje čvršće teorijske osnove, sve su prihvaćenije, no ni ovaj interdisciplinarni iskorak nije dao zadovoljavajuće odgovore u razumijevanju strategija učenja jezika. Stoga, valja razmisliti koja su dosadašnja saznanja o strategijama učenja jezika ključna za njihov daljni razvoj, a koja još nedostaju za generiranje općeprihvaćene teorije (ili nekolicine njih).

Prvo i najvažnije: strategije učenja jezika primarno su psihološko-lingvistički pojam čime se implicira nužnost suradnje između OVIJ-a, glotodidaktike i psiholingvistike. Budući da su dosadašnje spoznaje iz psihologije u shvaćanju ovoga pojma relevantne za OVIJ i glotodidaktiku, valjalo bi iznaći način da se teorijski utemeljenije samoregulirano učenje brže i uspješnije integrira u područje strategija učenja jezika.

Drugo: strategije učenja jezika društveno su i kulturno uvjetovane. Naime, kontekst učenja oblikuju odgojno-obrazovne i kulturne vrijednosti društvenoga okruženja u kojem se jezik uči i individualni ciljevi u učenju jezika što se odražava i na odabir strategija učenja jezika (Chamot, 2004: 17). Stoga bi spoznaje iz sociolingvistike mogle utjecati na shvaćanje strategija učenja jezika u OVIJ-u i glotodidaktici.

Treće: strategije učenja jezika ovise o drugim čimbenicima u procesu učenja i usvajanja inoga jezika, što znači da bi u slučaju strategija učenja jezika trebalo uzeti u obzir i saznanja iz drugih područja značajnih za strategije učenja jezika unutar same discipline OVIJ-a ili glotodidaktike. Primjerice, prema Reindersovu (2011: 48) *modelu za samostalno učenje* (engl. *model for autonomus learning*) jedna od

pretpostavki za samostalno učenje su razvijene vještine planiranja, praćenja i vrednovanja učenja u učenika, što izravno povezuje područje strategija učenja jezika s učenikovom samostalnošću.

Četvrto: strategije učenja jezika u dinamičnom su i složenom međudodnosu s različitim čimbenicima zbog čega im ne bi trebalo linearno pristupati. Moguće teorijsko polazište za njihovo bolje shvaćanje moglo bi se pronaći u *teoriji kompleksnosti* (engl. *complexity theory*), novoj paradigmi potekloj iz prirodnih znanosti koja nudi okvir za objašnjenje različitih fenomena u različitim disciplinama (Paiva, 2011: 57–58). Teorija kompleksnosti bavi se problematikom dinamičnih i složenih sustava, a ne onih stabilnih i linearnih, te međusobnim djelovanjem fenomena, a ne izoliranim pojavama, što je čini prikladnim alatom za pronicanje u proces učenja jezika (Assis Sade, 2011: 43–44), a time i u prirodu strategija učenja jezika kao jedne od njegovih sastavnica.

Peto: strategije učenja jezika omogućuju aktivno uključivanje u proces učenja i usvajanja inog jezika pa se postavlja pitanje kako se na njih može djelovati u nastavnoj praksi i kako njihovu uporabu učiniti učinkovitom? S tim u vezi važno je ispitati teorijsku utemeljenost praktične primjene strategija učenja jezika.

3. Terminološko i definicijsko određenje strategija učenja jezika

U ovom se dijelu daje kritički uvid u terminološka i definicijska određenja strategija učenja jezika prije, tijekom i nakon 1990-ih, s posebnim osvrtom na teorijsku utemeljenost definicija (Tablica 2.). Pri tome se, međutim, neće praviti razlika između glotodidaktičkoga stajališta i aspekta OVU-a kao u prethodnome poglavlju.

Tablica 2. Autori vodećih definicijskih određenja strategija učenja jezika s obzirom na teorijsku podlogu i razdoblje nastanka

	Autori definicijskih određenja strategija učenja jezika s teorijskom podlogom	Autori definicijskih određenja strategija učenja jezika bez teorijske podloge
Autori definicijskih određenja strategija učenja jezika prije 1990-ih	Selinker (1972) Rubin (1975) Bialystok (1979) Chamot i Kupper (1989)	Weinstein i Mayer (1983) Oxford i Crookall (1989)
Autori definicijskih određenja strategija učenja jezika u 1990-ima	O'Malley i Chamot (1990) MacIntyre (1994) Weaver i Cohen (1994)	Oxford (1990)
Autori definicijskih određenja strategija učenja jezika nakon 1990-ih	Harris i Grenfell (2004) Anderson (2005) Griffiths (2008) Pavičić Takač (2008) Cohen (2014)	

U počecima tematiziranja strategija učenja jezika Selinker (1972) se služi terminom *strategies od second-language learning*, dok Rubin (1975), u istome radu, rabi izraze

strategies, learning strategies, learner strategies, language learning strategies te *language learner strategies*. Ipak, prema kraju ovoga razdoblja autori se uglavnom odlučuju za određeni naziv te ga se dosljedno drže. Primjerice Weinstein i Mayer (1983), O'Malley i sur. (1985) te Chamot i Kupper (1989) rabe *learning strategies*, a Oxford i Crookall (1989) *language learning strategies*. Iz navedenih se primjera može zaključiti kako među znanstvenicima nema jednoglasnoga imenovanja ovoga fenomena.

Prvi pokušaji određenja strategija učenja jezika sežu od tumačenja ovoga pojma u vidu *tehnika* (engl. *techniques*) (Rubin, 1975: 43; Chamot i Kupper, 1989: 13) preko *ponašanja* (engl. *behaviours*) (Weinstein i Mayer, 1983: 3; Oxford i Crookall, 1989: 404) do *misli* (engl. *thoughts*) (Weinstein i Mayer, 1983: 3). Prema ovakvim viđenjima strategije učenja jezika su kao *tehnike* i *ponašanja* dostupne, a kao *misli* nedostupne opažanju. Osim toga, kao *tehnike* i *ponašanja* smještene su na svjesnu razinu, dok su kao *misli* vrlo vjerojatno nesvjesne. Na temelju ovih primjera vidljivo je kako su strategije učenja jezika, od samih početaka, u svojim ključnim obilježjima vrlo nejasno određene. Međutim, čini se da se u ovome razdoblju, bez obzira na razilaženja u mišljenjima o njihovim osnovnim karakteristikama, uvriježilo mišljenje kako je cilj služenja strategijama učenja jezika usvajanje znanja (Rubin, 1975: 43) ili napredovanje u jezičnoj kompetenciji (Bialystok, 1979: 258; Oxford i Crookall, 1989: 404) pa možemo zaključiti kako se strategije učenja jezika gledaju kroz prizmu postizanja rezultata u ciljnome jeziku (Lessard-Clouston, 1997).

Po pitanju definiranja ovog koncepta ističu se također nastojanja u razgraničavanju dvaju srodnih pojmova, strategija učenja jezika i komunikacijskih strategija. Tako Tarone (1981: 290) strategije učenja jezika vidi kao pokušaj razvijanja jezične (engl. *linguistic competence*) i društveno-jezične kompetencije (engl. *sociolinguistic competence*), a komunikacijske strategije tumači kao pokušaj premošćivanja razlika između jezičnoga znanja učenika inoga jezika i govornika ciljnoga jezika. Problem leži u tome što je u komunikaciji na inome jeziku ponekad teško razlučiti komunikacijski aspekt od aspekta učenja (Færch i Kasper, 1983: 21).

Analiza vodećih definicija strategija učenja u ovome razdoblju pokazala je kako neke definicije nemaju teorijsko uporište, npr. Weinstein i Mayer (1983: 3) te Oxford i Crookall (1989: 404). Nasuprot njima, Selinker (1972: 216) je određenje utemeljio na svojoj teoriji o međujeziku, Bialystok (1979: 258) na svome modelu ovladavanja inim jezikom, a Chamot i Kupper (1989: 13) na kognitivnoj teoriji obrade jezičnih informacija. Time se, uz terminološku neujednačenost i nejasno određenje strategija učenja jezika, kao jedna od najvažnijih značajki ovoga razdoblja ističe i njihovo teorijski neutemeljeno definiranje.

Na vrhuncu znanstveno-istraživačkoga bavljenja strategijama učenja jezika tri ključne publikacije donose tri različita termina ovoga pojma. O'Malley i Chamot (1990) u svome naslovu rabe izraz *learning strategies*, Oxford (1990) *language learning strategies*, a Wenden (1998) *learner strategies*. Zanimljivo je kako se uz dva prominenta naziva iz prethodnoga razdoblja, *learning strategies* i *language learning strategies*, javila potreba za uvođenjem izraza *learner strategies*. Naime, Cohen i Weaver (1998: 3) predlažu naziv *second language learner strategies* kojim su

obuhvaćene *language use strategies* i *second language learning strategies*. Vezano uz to, Mihaljević Djigunović (1999: 276) objašnjava kako su dotadašnja istraživanja ukazala na povezanost između strategija učenja jezika i drugih aspekata učenja jezika zbog čega je izraz *learning strategies* postao preuzak, što rezultira uvođenjem naziva *learner strategies*. Na ovaj se način, međutim, nije razriješila već postojeća terminološka nedosljednost, nego samo dodatno povećala.

I u ovome razdoblju neki autori (O'Malley i Chamot, 1990: 1) strategije učenja jezika definiraju kao *misli* (engl. *thoughts*) i *ponašanja* (engl. *behaviours*), neki autori (Oxford, 1990: 8; MacIntyre, 1994: 190) kao *postupke* (engl. *actions*), a neki (Weaver i Cohen, 1994: 287) kao *postupke, misli i ponašanja* (engl. *actions, thoughts, behaviours*) pa pitanje nejasnoga određenja s obzirom na (ne)dostupnost strategija učenja jezika opažanju te njihovo odvijanje na (ne)svjesnoj razini ostaje i dalje otvoreno. No, za razliku od prijašnje usmjernosti na rezultat u definiranju strategija učenja jezika, sada je u fokusu definicija procesiranje (Lessard-Clouston, 1997). Primjerice strategije učenja jezika učeniku olakšavaju izvođenje zadatka (Weaver i Cohen, 1994: 287), razumijevanje i ovladavanje novim podacima (O'Malley i Chamot, 1990: 1) te učenje čineći ga zabavnijim, učinkovitijim, bržim i lakše primijenjivim na nove situacije (Oxford, 1990: 8).

Znanstvenici i dalje pokušavaju razgraničiti strategije učenja jezika i komunikacijske strategije pa na tragu već rečenoga o prošleme razdoblju O'Malley i Chamot (1990: 43) ističu kako su istraživanja komunikacijskih strategija fokusirana na održavanje komunikacije, a istraživanja strategija učenja jezika na ovladavanje inim jezikom.

S obzirom na terminološke i definicijske probleme iz razdoblja prije 1990-ih, eksplozija u istraživanjima strategija učenja jezika krajem 20. stoljeća trebala je ponuditi barem neka rješenja, međutim, dosadašnja je analiza pokazala upravo suprotno. K tome, i dalje se raspravlja o teorijskoj utemeljenosti definicija kao ključnoj pretpostavci njihove znanstvene vjerodostojnosti. Naime, usprkos uključenosti strategija učenja jezika u mnoge teorijske modele usvajanja i učenja inoga jezika (Green i Oxford, 1995: 262), Ellis (1994: 533) drži da su definicije oblikovane ad-hoc, bez teorijske pozadine. Definijsko određenje bez teorijske pozadine u ovome pregledu odabranih tumačenja ilustrira definicija Rebecce Oxford (1990: 8) prema kojoj su strategije učenja postupci poduzeti kako bi se učenje ubrzalo te učinilo lakšim, zabavnijim, učinkovitijim i lakše prenosivim na nove situacije. Međutim, valja imati na umu kako su ostala definicijska određenja odabrana u ovome radu teorijski usidrena, npr. MacIntyreovo (1994: 190) tumačenje u društveno-psihološkom modelu uporabe strategija učenja jezika, O'Malleyovo i Chamotino (1990: 1) u Andersonovoj teoriji prilagodljive kontrole mišljenja te Weaverino i Cohenovo (1994: 287) u psiholingvističkomu teorijskom pristupu ljudskoj sposobnosti obrade jezičnih informacija. Usprkos tome, iz literature nastale u ovom periodu uočljivo je kako u određenju pojma strategija učenja jezika nisu ponuđeni zadovoljavajući odgovori na aktualna pitanja, što koči daljnji razvoj ovoga područja.

Terminološka neujednačenost nastavlja se i u 21. stoljeću. Valja naglasiti kako su za naslov svoga rada Hurd i Lewis (2008) i Oxford (2013) odabrali termin *language lear-*

ning strategies, a istim se izrazom služi i Pavičić Takač (2008) u podnaslovima poglavlja svoje publikacije. Stoga se stječe dojam da se u znanstvenim krugovima ustaljuje uporaba termina *language learning strategies*. S druge strane, okretanje k psihološkim spoznajama otvorilo je prostor za terminološke odabire u okviru psihologije pa Dörnyei (2005: 170) predlaže uporabu termina samoregulacije (engl. *self-regulation*) iz edukacijske psihologije, umjesto izraza *language learning strategies* i *learning strategies*, kojima se on sam i dalje služi. Ipak, naziv *language learning strategies* ostaje najzastupljeniji (Medved Krajnović, 2010: 80) pa se stoga u ovome radu služimo njegovom hrvatskom inačicom, imajući na umu kako bi upravo termin samoregulirajućega učenja mogao biti relevantan za budućnost strategija učenja jezika.

Terminološke nedoumice odraz su naslijeđene nesređenosti definicija na polju strategija učenja jezika koja se i dalje nastavlja. Naime, strategije učenja jezika ostaju nejasno određene. Harris i Grenfell (2004: 120) tumače ih kao *vještine, taktike i pristupe* (engl. *skill, tactic, approach*), Pavičić Takač (2008:52), vrlo slično, kao *postupke, ponašanja, korake i tehnike* (engl. *actions, behaviours, steps, techniques*), dok ih, suprotno njima, Anderson (2005: 757) i Cohen (2014: 7) definiraju kao *postupke* (engl. *actions*) i kao *misli* (engl. *thoughts*). Stoga, na pitanje jesu li strategije dostupne (kao *ponašanje*) ili nedostupne (kao *misli*) opažanju nema jednoznačnoga odgovora. Ipak, valja istaknuti kako se svi spomenuti autori slažu da su strategije učenja jezika svjesne, čime je barem djelomično rasvijetljena problematika definiranja pojma strategija učenja jezika. Međutim, odnose li se strategije učenja jezika općenito na upravljanje učenjem jezika (Griffiths, 2008: 87) ili na rješavanje određenih jezičnih zadataka (Anderson, 2005: 757; Cohen, 2014: 7) i jesu li strategijama učenja jezika obuhvaćene komunikacijske strategije (Macaro, 2001: 18) znanstvenici se još nisu usuglasili.

Nakon neuspjelih pokušaja u pronalaženju jasne, precizne i općeprihvaćene definicije strategije učenja jezika, Dörnyei (2005: 170, 191–192) odabire pojam samoregulacije u institucionaliziranome učenju (engl. *self-regulation of academic learning*) kao višedimenzionalni krovni konstrukt za kognitivne, metakognitivne i motivacijske procese te procese određene okolišnim čimbenicima i (strategijska) ponašanja karakteristična za učenika usmjerenoga k ostvarivanju određenoga odgojno-obrazovnog postignuća. Time su strategije učenja jezika umrežene u ostale procese čime se otvara šira perspektiva njihova sagledavanja. S aspekta samoreguliranoga učenja, prema Oxford (2013: 12), samoregulirajuće strategije učenja ciljnoga jezika (engl. *self-regulated L2 learning strategies*) namjerni su i ciljani pokušaji u upravljanju naporima da se nauči ciljni jezik. Tumačenje strategija učenja jezika u okviru samoregulirajućega učenja ima sve više pristaša te se čini da bi mogao dati relevantan doprinos u teorijskom pročišćenju definicije strategija učenja jezika.

4. Zaključna promišljanja

Kritički osvrt na glavne znanstveno-istraživačke tendencije u teorijskome pristupu strategijama učenja jezika ukazuje na nužnost intra- i interdisciplinarnoga pristupa u oblikovanju jedne (ili nekolicine) teorija strategija učenja jezika. Osim uključiti-

vanja spoznaja iz različitih područja unutar OVIJ-a i glotodidaktike te psihološkoga i društvenoga okvira sagledavanja strategija učenja jezika, u ovome se radu ističe potreba primjene teorije kompleksnosti, kao krovne teorije u objašnjavanju dinamičnih i složenih sustava, te međuovisnih fenomena kao što su strategije učenja jezika. Smatra se da će čvrsta teorijska osnova neminovno dovesti i do terminološkoga te definicijskoga preciziranja ovoga pojma.

Svakako valja imati na umu da u budućnosti jedino teorijska konsolidacija u vidu profiliranja jedne (ili nekolicine) teorija strategija učenja jezika može zaustaviti započeto opadanje znanstveno-istraživačkoga interesa za ovo polje. Bez empirijskih rezultata neće se moći donijeti znanstveno utemeljene metodičke implikacije što će se negativno reflektirati na nastavnu praksu.

Literatura

1. Abraham, R. i Vann, R. (1987). Strategies of two language learners: A case study. U: A. Wenden i J. Rubin (ur.), *Learner Strategies in Language Learning* (str. 85–102). New York: Prentice Hall.
2. Anderson, J. R. (1983). *The architecture of cognition*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
3. Anderson, N. J. (2005). L2 strategy research. U: E. Hinkel (ur.), *Handbook of research in second language teaching and learning* (str. 757–772). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
4. Assis Sade, L. (2011). Emerging Selves, Language Learning and Motivation through the Lens of Chaos. U: G. Murray, X. Gao i T. Lamb (ur.), *Identity, Motivation and Autonomy in Language Learning* (str. 42–56). Bristol/Buffalo/Toronto: Multilingual Matters.
5. Bialystok, E. (1979). An Analytical View of Second Language Competence: A Model and Some Evidence, *The Modern Language Journal*, 63 (5–6): 257–262. Posjećeno 25. listopada 2014. na <http://www.jstor.org/stable/324232>.
6. Bialystok, E. i Fröhlich, M. (1978). Variables of Classroom Achievement in Second Language Learning, *The Modern Language Journal*, 62 (7): 327–336. Posjećeno 25. listopada 2014. na <http://www.jstor.org/stable/324451>.
7. Chamot, A. U. (2004). Issues in Language Learning Strategy Research and Teaching, *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 1 (1): 14–26. Posjećeno 24. siječnja 2015. na <http://e-flt.nus.edu.sg/v1n12004/chamot.pdf>.
8. Chamot, A. U. i Kupper, L. (1989). Learning Strategies in Foreign Language Instruction, *Foreign Language Annals*, 22 (1): 13–22.
9. Cohen, A. D. (1977). Successful second-language speakers: A review of research literature, Reprinted from Balshanut Shimushit (*The Journal of the Israel Association for Applied Linguistics*), 1: III–XXII. Posjećeno 10. studenog 2015. na https://fdde40f2-a-551982af-s-sites.googlegroups.com/a/umn.edu/andrewdcohen/documents/1977-SuccessfulL2SpeakersinBS.pdf?attachauth=ANoY7cr6UUystrBQiF0Cgsnqt0d9Q1HAv9UwT3puUfK6kxFsQ_WzVa3mCayFY8xm6txNRcoQVZ5vgObiwWo_wvlpOnoOuWupUI_7TxLCuAxx

- YpLkdekT06atrQ7JWPZ_9H1RdOr5xL5J6BfOZqRfy9Hv_awoFdDKZdQiIOESO-MLhaWHiNFAIhlf80eQzAe-cKeym6jWqSIs3YQapDcz37Xyay8VM8-NBOuxTrHx6IOp9anhZZnJYjezN7_L8GkaB7329tKq9xdV&attredirects=0.
10. Cohen, A. D. (2014). *Strategies in Learning and Using a Second Language*. Second Edition. Abingdon, Oxon/New York: Routledge, Taylor & Francis Group.
  11. Cohen, A. D. i Weaver, S. J. (1998). *Strategies-based instruction for second language learners*. U: W. A. Renandya i G. M. Jacobs (ur.), *Learners and language learning* (str. 1–25). Singapore: SEAMEO Regional Language Centre. Posjećeno 11. studenog 2015. na https://fdde40f2-a-551982af-s-sites.googlegroups.com/a/umn.edu/andrewdcohen/docments/1998-Cohen%26Weaver-Strats-BsdInstrctnforL2LsinRenandya%26Jacobs.pdf?attachauth=ANoY7crjuNkZtFzGGelVX_fRiYGU4DF0VQXriJQRe4KmkHe0t1W8w3ojAqTH1Zq2GNuGSdDpilOh73_0hOprqK_p0QnbPhvjh_pKRKYm7e-C1fWW7VNOP_CV-x6xozR8n0Mgx1-r25CPcwwYyfhdrn6g5LnhkEiVkcMejFOA2JAYriB-R7WncfumYivaaHMBd3Nlot3s67fCzmWgdfdYHWyakZ1IKxEdNo-7WNSjGPnc7L9d4x-PO6IMjIX_GIFUZD4mYtBZM4UdtU41xjwOnoKD4IvpLlnj14fwPTe3gc83kIJN2iHCTdk%3D&attredirects=0.
  12. Cook, V. (2008). *Second Language Learning and Language Teaching*. Fourth Edition. London: Hodder Education, an Hachette UK Company.
  13. Dörnyei, Z. (2001). *Motivational Strategies in the Language Classroom*. Cambridge: Cambridge University Press.
  14. Dörnyei, Z. (2005). *The Psychology of the Language Learner. Individual Differences in Second Language Acquisition*. Mahwah, New Jersey/London: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
  15. Dörnyei, Z. i Skehan, P. (2005). *Individual Differences in Second Language Learning*. U: C. J. Doughty i M. H. Long (ur.), *The Handbook of Second Language Acquisition*. Oxford: Blackwell Publishing. Posjećeno 14. studenog 2007. na http://www.blackwellreference.com/subscriber/tocnode?id=g9781405132817_chunk_g97814051328171.
  16. Ellis, R. (1994). *The Study of Second Language Acquisition*. Oxford: Oxford University Press.
  17. Ellis, R. (1997). *Second Language Acquisition*. Oxford: Oxford University Press.
  18. European Commission (1995). *White Paper on Education and Training – Teaching and Learning – Towards the Learning Society*, COM(95) 590 (1995). Posjećeno 10. ožujka 2014. na http://europa.eu/documents/comm/white_papers/pdf/com95_590_en.pdf.
  19. European Commission (2001). *Making a European Area of Lifelong Learning a Reality*. COM(2001) 678 final. Posjećeno 16. siječnja 2017. na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2001:0678:FIN:EN:PDF>.
  20. European Commission (2010). *EUROPE 2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth*. COM(2010) 2020. Posjećeno 16. siječnja 2017. na <http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf>.
  21. Færch, C. i Kasper, G. (1983). *Plans and strategies in foreign language*

- communication. U: C. Færch i G. Kasper (ur.), *Strategies in Interlanguage Communication* (str. 20–60). London: Longman.
22. Green, J. M. i Oxford, R. (1995). A Closer Look at Learning Strategies, L2 Proficiency, and Gender, *TESOL Quarterly*, 29 (2): 261–297. Posjećeno 24. listopada 2014. na <http://www.jstor.org/stable/3587625>.
23. Griffiths, C. (2008). Strategies and good language learners. U: C. Griffiths (ur.), *Lessons from Good Language Learners* (str. 83–98). Cambridge: Cambridge University Press.
24. Harris, V. i Grenfell, M. (2004). Language-learning Strategies: A Case for Cross-curricular Collaboration, *Language Awareness*, 13 (2): 116–130.
25. Hrvatski sabor (2014). Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije. Posjećeno 10. listopada 2015. na http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_10_124_2364.html.
26. Hurd, S. i Lewis, T. (2008). *Language Learning Strategies in Independent Settings*. Clevedon/Buffalo/Toronto: Multilingual Matters.
27. Lessard-Clouston, M. (1997). Language Learning Strategies: An Overview for L2 Teachers, *The Internet TESL Journal*, III (12). Posjećeno 11. studenog 2015. na iteslj.org/Articles/Lessard-Clouston-Strategy.html.
28. Macaro, E. (2001). *Learning Strategies in Foreign and Second Language Classrooms*. London/New York: Continuum.
29. Macaro, E. (2006). Strategies for Language Learning and for Language Use: Revising the Theoretical Framework, *The Modern Language Journal*, 90 (3): 320–337. Posjećeno 25. listopada 2014. na <http://www.jstor.org/stable/3876831>.
30. MacIntyre, P. D. (1994). Toward a Social Psychological Model of Strategy Use, *Foreign Language Annals*, 27 (2): 185–195.
31. McLaughlin, B., Rossman, T. i McLeod, B. (1983). Second language learning: an information-processing perspective, *Language Learning*, 33 (2): 135–158.
32. Medved Krajnović, M. (2010). *Od jednojezičnosti do višejezičnosti. Uvod u istraživanja procesa ovladavanja inim jezikom*. Zagreb: Leykam international.
33. Mihaljević Djigunović, J. (1999). Language learning strategies and Croatian EFL learners, *Studia romanica et anglica Zagrabiensia (SRAZ)*, XLIV: 275–286.
34. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (2005). *Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. – 2010*. Posjećeno 10. ožujka 2014. na public.mzos.hr/fgs.axd?id=14193.
35. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (2012). *Strateški plan Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH za razdoblje 2012. – 2014*. Posjećeno 10. listopada 2015. na public.mzos.hr/fgs.axd?id=18602.
36. Naiman, N., Fröhlich, M., Stem, H.H. i Todesco, A. (1978). *The Good Language Learner*. Toronto: Ontario Institute for Studies in Education Press.
37. O'Malley, J. M. i Chamot, A. U. (1990). *Learning Strategies in Second Language Acquisition*. New York: Cambridge University Press.
38. O'Malley, J. M., Chamot, A. U., Stewner-Manzanares, G., Russoand, R. P. i Küpper, L. (1985). *Learning Strategy Applications with Students of English as a Second*

- Language, *TESOL Quarterly*, 19 (3): 557–584. Posjećeno 24. listopada 2014. na <http://www.jstor.org/stable/3586278>.
39. Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. New York: Newbury House.
40. Oxford, R. L. (2013). *Teaching and researching language learning strategies*. Harlow, UK: Pearson Education.
41. Oxford, R. i Cohen, A. D. (1992). Language learning strategies: Crucial issues of concept and classification, *Applied Language Learning*, 3 (1-2): 1–35. Posjećeno 28. siječnja 2015. Na https://fdde40f2-a-551982af-s-sites.googlegroups.com/a/umn.edu/andrewdcohen/documents/1992Oxford%26Cohen-LgLrngStratsConcept%26ClassifinALL.pdf?attachauth=ANoY7coPfeAM1s1DnbidimfBI6NFhT7TiYxriGdoHgk9IMbW2bQzawSvO2j0Zou8gLVrDg9_s5xrGCbCjwpSKyZhuxL-HowjiXfG3yeBkiAp9cpoBNPbZanXL3lJeeZoHzh11hsPzU9HrKB6zQxNPWIH5FIISzaLbGOzGhsw6P2yCgwwrOMmf11eGWgJMLROXK5qwK4UDrMf_z8e6VsMU-BfwMkcfbOBv7EDiEW1A_UiiMCDhuZu7duFbu5trbDmzYGqRO5kdG1gGgdzFJsrxZBgrkSm8jtJA%3D%3D&attredirects=0.
42. Oxford, R. i Crookall, D. (1989). Research on Language Learning Strategies: Methods, Findings, and Instructional Issues, *The Modern Language Journal*, 73 (4): 404–419. Posjećeno 24. listopada 2014. na <http://www.jstor.org/stable/326876>.
43. Paiva, V. L. M. de O. (2011). Identity, Motivation and Autonomy in Second Language Acquisition from the Perspective of Complex Adaptive Systems. U: G. Murray, X. Gao i T. Lamb (ur.), *Identity, Motivation and Autonomy in Language Learning* (str. 57–72). Bristol/Buffalo/Toronto: Multilingual Matters.
44. Pavičić Takač, V. (2008). *Vocabulary Learning Strategies and Foreign Language Acquisition*. Clevedon/Buffalo/Toronto: Multilingual Matters.
45. Reinders, H. (2011). From Autonomy to Autonomous Language Learning. U: A. Ahmed, G. Cane i M. Hanzala (ur.), *Teaching English in Multilingual Contexts: Current Challenges, Future Directions* (str. 37–52). Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
46. Reiss, M.-A. (1981). Helping the Unsuccessful Language Learner, *The Modern Language Journal*, 65 (2): 121–128. Posjećeno 24. listopada 2014. na <http://www.jstor.org/stable/325589>.
47. Rose, H. (2012). Language learning strategy research: Where do we go from here?, *Studies in Self-Access Learning Journal*, 3 (2): 137–148.
48. Rubin, J. (1975). What the “Good Language Learner” Can Teach Us, *TESOL Quarterly*, 9 (1): 41–51. Posjećeno 06. veljače 2012. na <http://www.jstor.org/stable/3586011>.
49. Schunk, D. H. (2012). *Learning Theories. An Educational Perspective*. Sixth Edition. Boston: Pearson.
50. Selinker, L. (1972). Interlanguage, *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching (IRAL)*, 10 (3): 209–231.
51. Skehan, P. (1989). *Individual Differences in Second-Language Learning*. London:

- Edward Arnold, A division of Hodder & Stoughton.
52. Skehan, P. (2001). *A Cognitive Approach to Language Learning*. Fourth impression. Oxford: Oxford University Press.
53. Stern, H. H. (1975). What can we learn from the good language learner?, *Canadian Modern Language Review*, 31 (4): 304–318.
54. Stern, H. H. (1986). *Fundamental Concepts of Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.
55. Tarone, E. (1981). Some Thoughts on the Notion of Communication Strategy, *TESOL Quarterly*, 15 (3): 285–295. Posjećeno 29. prosinca 2014. na <http://www.jstor.org/stable/3586754>.
56. Tseng, W. T., Dörnyei, Z. i Schmitt, N. (2006). A new approach to assessing strategic learning: The case of self-regulation in vocabulary acquisition, *Applied Linguistics*, 27 (1): 78–102.
57. Ured za strategiju razvitka Republike Hrvatske (2001). *Bijeli dokument o hrvatskom obrazovanju*. Hrvatska u 21. stoljeću.
58. Ushioda, E. (2011). *Motivating Learners to Speak as Themselves*. U: G. Murray, X. Gao i T. Lamb (ur.), *Identity, Motivation and Autonomy in Language Learning* (str. 11–24). Bristol/Buffalo/Toronto: Multilingual Matters.
59. Vann, R. J. i Abraham, R. G. (1990). *Strategies of Unsuccessful Language Learners*, *TESOL Quarterly*, 24 (2): 177–198. Posjećeno 29. prosinca 2016. na <http://www.jstor.org/stable/3586898>.
60. Weaver, S. J. i Cohen, A. D. (1994). *Making Learning Strategy Instruction a Reality in Foreign Language Classroom*. U: C. A. Klee (ur.), *Faces in a Crowd: The Individual learner in Multisection courses* (str. 285–323). Boston: Heinle & Heinle Publishers. Posjećeno 11. studenog 2015. na https://fdde40f2-a-551982af-sites.googlegroups.com/a/umn.edu/andrewdcohen/documents/1994-MkgLrnStratInstrctnaRealityintheFLCurricinKlee.pdf?attachauth=ANoY7cp75qbfof9uvVayBUcuGB_QPi5Xh7-I0AxOJZgjF1URkISKPGtsaqlyx_cKX1wuzF2XxJhHYML1UFeSDP6ymgBrbmcYOgibltzNhugAeCwhZc-ACtwr_2VZqacmAuIqieNVWzs_VCyZ89KDC8a_wugYtZ-2528O3Aiq5cPPbV6l0Frv0fvIKPQBYdBRgsRkb1R73MLmguWNIcBANz0DBsUweuOH56ldUPc8AtdMoA6fwjWEgMOAyUEZrKBvOTfEZYgskroDP9XJVnYuh2veFLoPF3ecdDg%3D%3D&attredirects=0.
61. Weinstein, C. E. i Mayer, R. E. (1983). The Teaching of Learning Strategies, *Innovation Abstracts*, 5 (32): 1–4. Posjećeno 14. siječnja 2015. na <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED237180.pdf>.
62. Wenden, A. (1998). *Learner Strategies for Learner Autonomy*. Planning and implementing learner training for language learners. New York: Prentice Hall.
63. Wenden, A. L. (2002). Learner Development in Language Learning, *Applied Linguistics*, 23 (1): 32–55.
64. Wong, L. L. C. i Nunan, D. (2011). The learning styles and strategies of effective language learners, *System*, 39 (2): 144–163. Posjećeno 28. siječnja 2015. na <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0346251X1100056X>.

ON THE ISSUE OF THE THEORETICAL FOUNDATION OF LANGUAGE LEARNING STRATEGIES

Abstract: *A small number of studies regarding language learning strategies in the 1970s and the 1980s reached its peak by the end of the 20th century; however, since then, research interest in this field has been waning. This declining interest could be attributed to a number of issues regarding theoretical foundations and definitions. On the other hand, throughout all this time the interest of classroom practitioners has not been waning. Therefore, this paper explores the theoretical foundations of language learning strategies as a primary prerequisite for a research-based study of these strategies in the practice of teaching foreign languages. In the first part of the paper, we investigate the possibility of developing a firm theoretical foundation based on insights into the selected models of language learning strategies. In the second part of the paper, we raise the issue of terminology and the definition of language learning strategies. By elaborating on the key issues, we attempt to emphasize the need for an intra- and interdisciplinary approach in order to create theoretically based empirical research and to draw empirically based pedagogical implications.*

Keywords: *definition of language learning strategies, self-regulated learning, theoretical models of language learning strategies*